

KOMMUNIKATIONSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 30/2006 rd

Regeringens proposition med förslag till banlag och till vissa lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 25 oktober 2006 en proposition med förslag till banlag och till vissa lagar som har samband med den (RP 222/2006 rd) till kommunikationsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Kaisa Leena Välipirtti, kommunikationsministeriet

- regeringsråd Auvo Haapanala, miljöministeriet
- överingenjör Jukka Lahtinen, Lantmäteriverket
- investeringsdirektör Kari Ruohonen, Banförvaltningscentralen
- förvaltningsdirektör Pertti Saarela, VR-Group Ab
- direktör Markku Tornberg, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK rf.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av
— justitieministeriet.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås en ny banlag som gäller planering, byggande, underhåll och nedläggning av järnvägar. Ändringar som följer av banlagen ska göras i lagen om inlösningstillstånd för vissa projekt som påverkar användningen av miljön, i markanvändnings- och bygglagen samt i 9 § i lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter.

Bannätet ska delas in i ett stomnät och det övriga bannätet. Stomnätet ska bestå av banor för snabb persontrafik och tung godstrafik. Banorna är av nationell betydelse och betjänar dessutom långväga trafik mellan landskapen. Nya planeringsningar ska inte få byggas i stomnätet.

I lagen föreslås planeringsbestämmelser som baserar sig på samordning av planeringen och områdesanvändningen och på växelverkan. Inn-

an en järnväg byggs ska en utredningsplan och en järnvägsplan godkännas. Utredningsplanen och järnvägsplanen är administrativa beslut som får överklagas av sakägarna. Med stöd av beslutet om godkännande av järnvägsplanen ska banhållaren kunna inleda en inlösningsförrättning som benämns järnvägsförrättning. Det behövs inget separat inlösningstillstånd.

Användningen av områden utanför järnvägsområdet ska få begränsas av säkerhetsskäl. I järnvägsplanen ska det kunna anvisas skydds- och frisiktsområden där växtlighet får avlägsnas och där det är förbjudet att ha byggnader.

Järnvägsområden ska förvärvas och ersättningar bestämmas i samband med järnvägsförrättning. I lagen föreslås också bestämmelser om nedläggning av järnvägar. Nedläggningar ska

anges genom en järnvägsplan, där banhållaren också åläggs att vidta behövliga återställande åtgärder.

Banlagen och de lagändringar som har samband med den avses träda i kraft tidigast ett halvt år och senast ett år efter det att lagarna har antagits och blivit stadfästa.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Med hänvisning till propositionen och annan utredning finner utskottet förslaget nödvändigt och rationellt samt väl berett. Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar, men med följande anmärkningar.

Vid utfrågningen av de sakkunniga påpekades det att utredningsplanen och järnvägsplanen har långa giltighetstider. Utskottet framhåller att giltighetstiden för utredningsplanen är högst tolv år och för järnvägsplanen som innehåller tekniska detaljer högst åtta år. Fristerna är fördelade på ett annat sätt än i landsvägslagen, men är sammantaget sett lika långa, tjugo år. Det är en lång tid, anser utskottet, men påpekar att det kan behövas tjugo år för omfattande så kallade långsgående verksamheter trots att man försöker genomföra planerna snabbare. Utskottet understryker vikten av att planerna genomförs snabbt, men är samtidigt medvetet om att periodiseringen av anslag kan ställa hinder i vägen.

Bestämmelser om förvärv av områden samt ersättningar finns i 5 kap. Inlösen av de områden och rättigheter som behövs för banhållning utförs vid järnvägsförrättning. Vid inlösen gäller lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter (603/1977), om inte något annat följer av banlagen. Det har förekommit en del fluktuationer i ersättningarna trots att de bygger på statistik över köpeskillingar. Utskottet påpekar vikten av att alla medborgare behandlas lika och anser det nödvändigt att ersättningarna för inlösta områden räknas ut enligt samma kriterier i hela landet.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår kommunikationsutskottet

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 7 december 2006

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Markku Laukkanen /cent
vordf. Matti Kangas /vänst
medl. Mikko Alatalo /cent
Saara Karhu /sd
Marjukka Karttunen /saml
Inkeri Kerola /cent
Reino Ojala /sd
Erkki Pulliainen /gröna
Eero Reijonen /cent

Pertti Salovaara /cent
Arto Seppälä /sd
Timo Seppälä /saml
Harry Wallin /sd
Lasse Virén /saml
Raimo Vistbacka /saf
ers. Reijo Paajanen /saml
Lyly Rajala /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Mika Boedeker.